

Mimoriadne udalosti, mimoriadna situácia

Prežitie pri mimoriadnych udalostiach a počas vyhlásenia mimoriadnej situácie vyžaduje, aby občania poznali zásady správania sa v uvedenej situácii

Poslaním civilnej ochrany je chrániť životy, zdravie, majetok a utvárať podmienky na prežitie pri mimoriadnych udalostiach a počas vyhlásenia mimoriadnej situácie. Mimoriadna situácia sa vyhlasuje a odvoláva prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov (rozhlas, televízia). Okrem profesionálnych záchranných zložiek (Hasičský a záchranný zbor, záchranná služba, útvary Policajného zboru, banská záchranná služba a iné, vrátane jednotiek civilnej ochrany) je aj každá fyzická osoba v prípadoch mimoriadnej udalosti povinná primerane svojmu veku a zdravotnému stavu spolupracovať v súčinnosti s inými osobami v civilnej ochrane a poskytnúť vecné prostriedky potrebné na civilnú ochranu.

Základné ochranné opatrenia civilnej ochrany pri mimoriadnej udalosti alebo situácii:

- varovanie obyvateľstva,
- evakuácia osôb,
- ukrytie osôb,
- použitie prostriedkov individuálnej ochrany.

1. Varovanie obyvateľstva varovnými signálmi sirény

- **2-minútový kolísavý tón - všeobecné ohrozenie**, varovanie obyvateľstva pri ohrození alebo vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti,
- **6-minútový stály tón - ohrozenie vodou**, varovanie obyvateľstva pred ničivými účinkami vody,
- **2-minútový stály tón - koniec ohrozenia**, koniec ohrozenia alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti,
- **2-minútový kolísavý tón - vzdušný poplach**, v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu alebo núdzového stavu.

Čo robiť po zaznení sirény?

- podľa možnosti zotrvať doma, vrátiť sa domov, prípadne vstúpiť do najbližšej budovy,
- uzavrieť a utesniť okná, dvere, vetranie, vypnúť klimatizáciu,
- sledovať vysielanie miestneho rozhlasu a ďalších hromadných informačných prostriedkov (rozhlas, televízia),
- zbytočne nezaťažovať telefónne linky,
- zachovať klud a rozvahu.

V prípade ohrozenia života, zdravia alebo vášho majetku žiadajte poskytnutie pomoci na telefónnych číslach tiesňového volania:

- 150 - Hasičský a záchranný zbor - v prípade požiaru, dopravnej nehody, ohrozenia následkom živelných pohromy alebo inej mimoriadnej udalosti
- 155 - Zdravotná záchranná služba - v prípade ohrozenia života a zdravia
- 158 (159) - Polícia (obecná polícia) - v prípade trestnej činnosti

2. Evakuácia osôb

Evakuácia je odsun ohrozených osôb, zvierat prípadne vecí z určitého územia. Evakuácia sa vyhlasuje až po vyhlásení mimoriadnej situácie.

Občania môžu počítať s evakuáciou z územia ohrozeného kontamináciou pri havárii alebo inej mimoriadnej udalosti spojenej s únikom rádioaktívnych látok, chemických látok, z územia ohrozeného haváriou vodohospodárskych diel alebo z územia, na ktorom pôsobia následky živelných pohromy alebo katastrofy. Evakuácia je nutná aj pri teroristických útokoch s použitím bojových toxických chemických látok.

Znenie vyhlásenia evakuácia

Obecný úrad v Hamuliakove na základe vzniku (nebezpečenstva vzniku) mimoriadnej udalosti (druh, charakter mimoriadnej udalosti) vyhlasuje na území obce Hamuliakovo evakuáciu, ktorá začne dňa ohodine.

Toto znenie bude doplnené inými dôležitými informáciami pre ohrozené obyvateľstvo, ale najmä o samotnom spôsobe vykonania evakuácie, rozmiestnení a činnosti evakuačných zariadení.

Opatrenia pred evakuáciou

- Vypnúť – elektrické spotrebiče s výnimkou chladničiek a mrazničiek,
- uhasiť – otvorené ohne a spaľovacie zariadenia
- uzatvoriť – hlavné uzávery vody a plynu
- odpojiť – antény systémy od prijímačov,
- pozatvárať – všetky okná,
- pripraviť si – evakuačnú batožinu
- zamknúť – dvere bytu, domu.

Evakuačná batožina (dospelí do 50 kg, deti do 25 kg)

- osobné doklady, cennosti,
- osobné lieky a obvazy,
- základné potraviny na 2 – 3 dni,

- pitie,
- predmety osobnej hygieny,
- predmety dennej potreby,
- baterka,
- prikrývka, bielizeň,
- náhradný odev, obuv, nepremokavý plášť.

3. Ukrytie osôb

Ukrytím sa rozumie ochrana osôb v ochranných stavbách alebo v budovách odvrátených od smeru vetra s čo najmenším počtom okien a vchodov.

Ukrytie v ochrannej stavbe

Do úkrytu vziať podľa možnosti:

- potraviny, šaty, lieky,
- osobné doklady, peniaze, cennosti,
- ďalšie vybavenie na dobu 12 – 24 hodín

Odporúčaná hmotnosť úkrytovej batožiny je 10 – 15 kg.

Do úkrytu je zakázané brať:

- zbrane, alkohol, zapalovače, cigarety,
- ponorné variče,
- rýchlo kaziace sa potraviny,
- zápachajúce látky, zápalné látky,
- domáce zvieratá,
- objemné predmety, kočíky, periny.

Zásady správania sa v úkrytoch:

- riadiť sa úkrytovým poriadkom,
- rešpektovať pokyny obsluhy úkrytu,
- neplytvať vodou a potravinami,
- udržiavať čistotu a poriadok,
- nepohybovať sa zbytočne po úkryte,
- chovať sa kľudne, nehovoriť hlasno,
- nefajčiť, nepoužívať otvorený oheň a elektrické spotrebiče.

Súčasné úkryty sú vzhľadom k dobe spohotovenia, konštrukcie a funkčnosti filtrov k filtroventilačným zariadeniam zabudovaným v úkrytoch a ďalšími opatreniami predurčené pre použitie v prípadoch vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu alebo núdzového stavu.

Ukrytie v budove

Pri ukrývaní v budove je vhodné si vybrať miestnosť odvrátenú od smeru vetra s čo najmenším počtom okien. Okná, dvere a všetky vetracie otvory je potrebné uzavrieť a utesniť, vypnúť ventiláciu a klimatizáciu. Sledovať informácie o ďalšom vývoji situácie prostredníctvom vysielania miestneho rozhlasu alebo ostatných hromadných informačných prostriedkov (rozhlas, televízia).

4. Použitie prostriedkov individuálnej ochrany

Individuálna ochrana obyvateľstva predstavuje ochranu dýchacích orgánov a povrchu tela prostriedkami individuálnej ochrany. Prostriedky individuálnej ochrany sú vzhľadom k ochranným vlastnostiam filtrov k línciam ochranných masiek skladovanými v skladoch civilnej ochrany predurčené pre použitie v prípadoch vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu. V prípade mimoriadnych udalostí v mieri sa na ochranu dýchacích orgánov použijú špeciálne priemyselné filtre k línciam ochranných masiek. Ak neboli vydané ochranné masky a prostriedky na ochranu povrchu tela použijú sa rôzne prostriedky improvizovanej ochrany.

Improvizovaná ochrana dýchacích ciest a povrchu tela

Používa sa najmä pri:

- presune osôb do úkrytov,
- úniku z priestoru zamoreného nebezpečnou látkou,
- evakuácii obyvateľstva.

Zásady používania improvizovanej ochrany:

- celý povrch tela musí byť zakrytý,
- všetky ochranné prostriedky čo najlepšie utesniť,
- na dosiahnutie lepších ochranných účinkov kombinovať viac ochranných prostriedkov, alebo použiť odev v niekoľkých vrstvách.

Ochrana hlavy

Na ochranu hlavy použiť čiapky, šatky, šále, na ktoré natiahnete kapucňu, prípadne nasadíte ochrannú prilbu.

Najvhodnejším spôsobom ochrany úst a nosa je prekrytie kusom flanelovej tkaniny alebo froté uterákom mierne navlhčeným vo vode, vodnom roztoku sódy alebo kyseliny citrónovej.

Oči chránime okuliarmi uzavretého typu. Vetracie prieduchy na okuliaroch prelepíme lepiacou páskou.

Ochrana trupu

Na ochranu trupu možno použiť dlhé zimné kabáty, bundy, nohavice, kombinézy, suštiakové športové súpravy. Použité ochranné odevy je nutné dostatočne utesniť na krku, rukávoch a nohaviciach. Ku všetkým ochranným odevom je vhodné použiť nepremokavý plášť alebo plachtu prehodenú cez hlavu.

Ochrana rúk a nôh

Veľmi dobrým ochranným prostriedkom na ochranu rúk sú gumené rukavice. Pre ochranu nôh sú najvhodnejšie gumené a kožené čižmy alebo vysoké kožené topánky. Pri použití nízkych topánok je vhodné si zhotoviť návleky z igelitových sáčkov alebo tašiek.

Prvá pomoc

Prvú pomoc tvoria jednoduché opatrenia, ktoré môžeme použiť pri rôznych situáciách, v prípade záchrany života, zabránenia zhoršeniu zdravotného stavu alebo urýchleniu zotavenia. Pri poskytovaní prvej pomoci je dôležité sa riadiť týmito zásadami:

- bez ohrozenia vlastného života zistiť vzniknutú udalosť,
- snažiť sa odstrániť nebezpečie,